

Sygn. akt IV KO 25/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy (sprawozdawca)

SSN Dorota Rysińska

w sprawie z wniosku **J. P.**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za szkodę i krzywdę wynikłe z wykonania decyzji o internowaniu

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, bez udziału stron

w dniu 30 lipca 2015 r.,

wniosku pełnomocnika wnioskodawcy o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 2 czerwca 2009 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 6 marca 2009 r.

postanowił:

- 1. oddała wniosek o wznowienie postępowania,**
- 2. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciąży wnioskodawcę.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 6 marca 2009 r., zasądził od Skarbu Państwa na rzecz J. P., na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego – Dz. U. Nr 34, poz. 49

ze zm. (dalej określana jako ustawa lutowa), kwotę 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę wynikłą z wykonania decyzji Komendanta Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w K. nr 12 z datą 26 lutego 1982 r. o internowaniu, trwającym od 10 lutego do 12 lipca 1982 r. W pozostałej części wniosek J. P., który pierwotnie domagał się z tego powodu odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznana krzywdę w łącznej wysokości 25 000 zł, oddalono.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pełnomocnik wnioskodawcy. Zarzucając obrazę prawa materialnego - art. 362 k.c. w zw. z art. 553 § 3 k.p.k. oraz art. 8 ust. 1, 1a i 3 ustawy lutowej, jak też obrazę prawa procesowego - art. 410 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie tytułem zadośćuczynienia kwoty 25 000 zł.

Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 2 czerwca 2009 r., uwzględnił apelację i zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o oddaleniu dalej idącego żądania, a orzeczoną kwotę zadośćuczynienia podwyższył do 25 000 zł. W dniu 19 marca 2015 r. wpłynął do Sądu Najwyższego wniosek pełnomocnika J. P. o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie na podstawie art. 540 § 2 k.p.k., a to wobec utraty mocy obowiązującej przepisu art. 8 ust. 1a ustawy lutowej w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 marca 2011 r., sygn. P 21/09. W pisemnym stanowisku prokurator Prokuratury Generalnej wniósł o oddalenie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie jest zasadny.

Wprawdzie przepis art. 540 § 2 k.p.k. nakazuje wznowić postępowanie na korzyść strony w razie uznania przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, za niekonstytucyjny, to jednak uznanie niekonstytucyjności wymienionego w wyroku Trybunału Konstytucyjnego przepisu art. 8 ust. 1a ustawy lutowej nie oznacza powinności niejako automatycznego wznowiania postępowań we wszystkich sprawach, w których uznany za niekonstytucyjny przepis był podstawą rozstrzygnięć co do roszczeń za represje związane z działalnością niepodległościową.

W judykaturze Sądu Najwyższego ugruntował się pogląd, wynikający z podzielenia argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 marca 2011 r., P 21/09, w myśl którego skuteczne wystąpienie w sprawach osądzonych na podstawie ustawy lutowej z wnioskiem opartym o art. 540 § 2 k.p.k. wymaga kumulatywnego spełnienia trzech warunków: 1) zapadłe przed wyrokiem Trybunału orzeczenie wydane zostało na podstawie art. 8 ust. 1 a ustawy lutowej; 2) żądanie wniosku przekraczało kwotę 25.000 zł; 3) szkoda i krzywda byłyby wyższe niż wskazana kwota 25.000 zł (zob. wyroki SN: z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt II KO 51/11, LEX nr 960529, z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt III KO 15/13, LEX nr 1318555, z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt V KO 56/13, LEX nr 1381083, postanowienie SN z dnia 19 lutego 2015 r., sygn. akt III KO 94/14 niepubl.).

W realiach sprawy żaden z powyższych warunków nie został spełniony. Zderogowany przepis ust. 1a art. 8 ustawy lutowej nie stanowił podstawy ani dorozumianej odmowy przyznania wnioskodawcy odszkodowania, ani zasądzenia na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie mieszczącej się w limicie ustawowym, przy czym ani wnioskodawca, ani jego pełnomocnik nie sformułowali przed prawomocnym zakończeniem procesu żądania przyznania sumy przewyższającej ten limit. Wszechstronne i wyczerpujące wywody zawarte w uzasadnieniu Sądu Apelacyjnego wskazują jednoznacznie, iż zasądzona ostatecznie kwota zadośćuczynienia była adekwatna do doznanej przez wnioskodawcę krzywdy moralnej i w pełni zaspokajała jego roszczenia z tego tytułu. Brak zatem jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia, by przyznana tytułem zadośćuczynienia kwota była efektem „kalkulacji” sądu w granicach art. 8 ust. 1a ustawy lutowej i nie spełniała warunku odpowiedniości w rozumieniu art. 445 § 2 w zw. z § 1 k.c.

Podstawą negatywnego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w kwestii odszkodowania było stwierdzenie braku przesłanek do ustalenia, iż wykonanie decyzji o internowaniu wnioskodawcy, spowodowało szkodę w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.

W sytuacji, gdy wnioskodawcy, po zwolnieniu go z internowania, wypłacono w całości wynagrodzenie należne mu z tytułu zatrudnienia w [...] Komitecie Zakładowym NSZZ „Solidarność”, powyższe rozstrzygnięcie sądu nie może być

kwestionowane. W tych okolicznościach argumentacja wniosku o wznowienie w tej części sprowadza się w istocie do kwestionowania ustaleń faktycznych, na podstawie których oddalono żądanie odszkodowania.

Z tych wszystkich powodów Sąd Najwyższy oddalił wniosek o wznowienie postępowania, orzekając o kosztach zgodnie z art. 639 k.p.k.